

NO HI HA DRET?

ELS DRETS EN LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ
DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL I PUBLICITAT
(UAB)

15/3/2019

Carles Viñas (advocat)
cvinas@vinasadvocats.cat

NO HI HA DRET?

Per que ho anomenem “NO HI HA DRET?” ?

Perquè és la pregunta que cal fer-se en tot procés de producció audiovisual, quan utilitzem elements que afecten drets de tercers, provinguin d'on provinguin: arxius i col·leccions públiques o privades, internet, herències, botigues, compres, donacions, préstecs, intervinents professionals o aficionats, etc., etc.,...

Perquè parlarem de com intervé el DRET en el procés de producció audiovisual

direcció, realització, guions, músiques, interpretacions artístiques, execucions musicals, doblatge, sincronitzacions de fonogrames o de gravacions audiovisuals, vídeos i seqüències d'altres produccions, fotografies, programes d'ordinador, subtitulació, formats, marques, veu en off, imatges de persones (majors i menors d'edat), pintures, il·lustracions, grafisme, obres literàries, localitzacions, escultures, gags i parodies, bases de dades, etc., etc.,....

NO HI HA DRET?

QUAN INTERVÉ EL DRET EN L'ÀMBIT AUDIOVISUAL?

EN LA PRODUCCIÓ O ELABORACIÓ D'IMATGES I SO

EN LA TRANSMISSIÓ D'IMATGES I SO

EN LA RECEPCIÓ D'IMATGES I SO

NO HI HA DRET?

ENS INTERESSA LA INTERVENCIÓ DEL DRET
EN LA PRODUCCIÓ O ELABORACIÓ D'IMATGES I SO

TRES ÍTEMS PRINCIPALS:

1. La idea
2. La llibertat d'expressió de la idea
3. La expressió de la idea com a objecte de propietat (la Propietat Intel·lectual)

NO HI HA DRET?

1. La idea

- *“Les idees, se sol dir, són lliures com l'aire, ja que el monopoli sobre la idea constitueix una restricció intolerable de la llibertat de creació”* (AMAT LLARI, M. E., «La distinción entre idea y forma en el Derecho de autor en España», ALAI, 1992
- Les formes d'expressió de les idees son apropiables: la propietat intel·lectual no recau sobre idees, sinó sobre les formes d'expressió d'aquestes idees
- *«En relació amb la creació de formats, el veritable problema no és ja tant tenir idees com protegir-les: la propietat intel·lectual és fàcil de robar»* TURNER, M., «Looking to lock security», a Hollywood Reporter, 4 d'abril de 2000, citat per LA TUTELA DE LOS FORMATOS TELEVISIVOS - Alfonso GONZÁLEZ GOZALO, Universidad Complutense de Madrid, 2012

NO HI HA DRET?

2. LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

(els drets fonamentals – persona i col·lectius)

DRETS (article 20 de la constitució espanyola de 1978):

- Dret d'expressió: Lliure expressió de **pensament, idees i opinions** (no requisit de veracitat)
- Dret de creació (producció i creació literària, artística, científica i tècnica)
- Dret de difusió: paraula, escrit o per qualsevol mitja de reproducció del dret d'expressió)
- Dret d'informació: a comunicar i rebre lliurement informació veraç (requisit de veracitat)

LA PRODUCCIO AUDIOVISUAL SUPOSA L'EXERCICI D'AQUEST DRETS.

L'EXERCICI D'AQUESTS DRETS NO POT RESTRINGIR-SE MITJANÇANT CAP TIPUS DE CENSURA PRÈVIA.

NO HI HA DRET?

LIMITS LEGALS A LA LLIBERTAT A LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL COM A EXERCICI DEL DRET D'EXPRESSIÓ CREACIÓ I DIFUSIÓ

(IDEES, PENSAMENTS I OPINIONS)

En les produccions audiovisuals s'han de respectar els drets fonamentals dels altres i en concret:

- Honor, intimitat i pròpia imatge
- Privacitat (dades personals, dret a l'oblit i d'actualització)
- Protecció dels menors
- Publicitat (règim de les comunicacions comercials)
- Facultat de rèplica o rectificació (per mitjans de comunicació)

**ELS LÍMITS A LA CREACIÓ S'ACTIVEN QUAN AQUESTA S'EXPRESSA,
QUAN ES COMUNICA**

NO HI HA DRET?

Intromissions il·legítimes a l'honor, intimitat i pròpia imatge en l'àmbit de la producció audiovisual

- La col·locació en qualsevol lloc d'aparells d'escolta, filmació, dispositius òptics o qualsevol altre mitjà per enregistrar o reproduir la vida íntima de les persones.
- La utilització d'aparells d'escolta, dispositius òptics o qualsevol altre mitjà per el coneixement de la vida íntima de les persones o de manifestacions o cartes privades no destinades a qui faci ús d'aquest mitjans, així com l'enregistrament, registre o reproducció.
- La divulgació de fets relatius a la vida privada d'una persona que afectin a la seva reputació i bon nom, així com la revelació o publicació del contingut de cartes, memòries o altres escrits personals de caràcter íntim.
- La revelació de dades privades d'una persona o família coneguts mitjançant l'activitat professional u oficial de qui les reveli.
- La captació, reproducció o publicació per fotografia, pel·lícula, o qualsevol altre procediment, de la imatge d'una persona en llocs o moments de la seva vida privada o fora d'ells.
- La utilització del nom, veu o de la imatge d'una persona per fins publicitaris, comercials o de naturalesa anàloga.
- La divulgació d'expressions o fets concernents a una persona quan la difamin o la facin desmerèixer en la consideració aliena.

NO HI HA DRET?

No son intromissions il·legítimes (límits)

En relació a l'honor i intimitat i pròpia imatge,

- Les actuacions autoritzades o acordades per l'autoritat competent d'acord amb la llei, ni quan predomini un interès històric, científic o cultural rellevant.

En relació a la pròpia imatge,

- La seva captació, reproducció o publicació per qualsevol mitjà, quant es tracti de persones que exerceixin un càrrec públic o una professió de notorietat o projecció pública i la imatge es capti durant un acte públic o en llocs oberts al públic.
- La utilització de la caricatura d'aquestes persones, d'acord amb l'ús social.
- La informació gràfica sobre un succés o esdeveniment públic quant la imatge d'una persona determinada aparegui com merament accessòria.

NO HI HA DRET?

3. La expressió de la idea com a objecte de propietat (la Propietat Intel·lectual)

Titulars de drets de Propietat Intel·lectual en l'àmbit audiovisual:

- Autor (qui crea l'obra literària, artística o científica)
- Productors audiovisuals
- Artistes, intèrprets i executants
- Productors de Fonogrames
- Entitats de radiodifusió
- La protecció de las meres fotografies

NO HI HA DRET?

DRETS D'AUTOR: TIPUS D'OBRES EN L'ÀMBIT AUDIOVISUAL

- OBRAS LITERARIES, llibres, impresos, epistolaris, escrits, discursos i al·locucions, conferències, acudits, etc.
- OBRES MUSICALS composicions, arranjaments, covers
- OBRES ESCÈNIQUES: dramàtiques, coreogràfiques, pantomimes, òperes, etc.
- OBRES AUDIOVISUALS: Obres cinematogràfiques, documentals per televisió, tv movies, series de televisió, publicitat, documentals, etc.
- OBRES PLÁSTIQUES: escultures, pintures, dibuixos, il·lustracions, gravats, etc.
- OBRES TÉCNIQUES : Projectes, plànols, maquetes, gràfics, mapes, dissenys, etc.
- OBRES FOTOGRAFIQUES
- OBRES MULTIMEDIA: videojocs, simuladors, etc.
- Qualsevol altre tipus d'obra original que s'expressi en algun mitjà o suport.

NO HI HA DRET?

RÈGIM DE LES OBRES AUDIOVISUALS (ARTS. 86 i ss. TRLlei Propietat intel·lectual)

- Autors: Son el director-realitzador, els autors de l'argument, l'adaptació i els del guió o els diàlegs i els autors de les composicions musicals, amb o sense lletra, creades especialment per a aquesta obra.
- Pel contracte de producció de l'obra audiovisual es presumeixen cedita en exclusiva al productor els drets de reproducció, distribució i comunicació pública, així com els de doblatge o subtitulació de l'obra (s'exclou còpies per àmbit domèstic o radiodifusió, en que s'haurà d'autoritzar expressament)
- Els autors podran disposar de la seva aportació en forma aïllada, sempre que no es perjudiqui la normal explotació de l'obra audiovisual.
- Es considera acabada l'obra audiovisual quan hagi estat establerta la versió definitiva, d'acord amb el pactat en el contracte entre el director-realitzador i el productor.
- Qualsevol modificació de la versió definitiva de l'obra audiovisual mitjançant afegit, supressió o canvi de qualsevol element de la mateixa, necessita l'autorització prèvia dels que hagin acordat la versió definitiva (excepció radiodifusió modificacions tècniques)
- Està prohibida la destrucció del suport original de l'obra audiovisual en la seva versió definitiva.